Dosarul 1re-86/2020

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

D E C I Z I E

29 iulie 2020 *mun. Chişinău*

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Preşedinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun şi Liliana Catan,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de către condamnatul Stînca Sergiu XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 22.05.2020 până la 29.07.2020.

1. La data de 30 octombrie 2019, condamnatul Sergiu Stînca a înaintat judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, plângere împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chişinău şi administrației Penitenciarului nr. 8 Bender referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în temeiul art. 4732 Cod procedură penală.

2. Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 17 decembrie 2019, s-a admis parțial plângerea condamnatului Sergiu Stînca împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

2.1. Pentru a pronunța soluția de mai sus, instanța a constatat faptul că, Sergiu Stînca a fost deținut în perioada 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, şi anume o perioadă de 28 zile în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Sergiu Stînca, cu 6 zile, pentru perioada 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Sergiu Stînca, prin sentinţa Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005, s-a redus cu 6 zile.

În privinţa perioadei rămase de 8 zile, calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală (din perioada de 28 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a acordat în calitate de despăgubire condamnatului Sergiu Stînca, suma de bani în mărime de 400 lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

S-a respins plângerea condamnatului, în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chişinău privind perioada deţinerii 01 august 2005 - 02 februarie 2006 şi în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 8 Bender privind perioadele deţinerii 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 - 03 februarie 2016, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind tardivă.

3. Împotriva încheierii a declarat recurs condamnatul prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie redusă pedeapsa, și anume, 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest.

În motivarea cerințelor sale a invocat faptul că, în toate penitenciarele în care a fost deținut şi până în prezent sunt încălcate drepturile sale prevăzute de art. 3 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului.

3.1. Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 17 decembrie 2019 a declarat recurs avocatul Dorin Asandei în numele condamnatului Sergiu Stînca prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea condamnatului Sergiu Stînca, să fie constatată încălcarea drepturilor condamnatului Stînca Sergiu privind condiţiile de detenţie, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei condamnatului Stînca Sergiu conform legislaţiei în vigoare, pentru perioada 22.06.2005 - până în prezent.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în ambele penitenciare unde a fost deținut inculpatul sunt condiții inumane de detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020, a fost admis parțial recursul declarat de către avocatul Dorin Asandei în numele condamnatului Sergiu Stînca şi de condamnat împotriva

încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 17 decembrie 2019 potrivit căreia cererea condamnatului Sergiu Stînca privind constatarea circumstanţelor prevăzute la art. art. 473^2-473^4 alin. (4) Cod procedură penală, a fost admisă parţial, iar cererea condamnatului în partea deţinerii în calitate de prevenit în conformitate cu prevederile art. art. 473^2 alin. (5) Cod procedură penală a fost respinsă ca fiind depusă tardiv, se resping ca fiind nefondate, cu menţinerea hotărârii contestate fără modificări.

4.1 . În motivarea părții descriptive a deciziei pronunțate, instanța de apel a menționat că, în conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărârii penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecind recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecind recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Astfel, din materialele cauzei, instanţa de fond a reţinut că prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005, Sergiu Stînca a fost recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la 10 ani închisoare, în baza art. 172 alin. (2), lit. c) Cod Penal la 10 ani închisoare, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 15 ani închisoare, stabilindu-i-se conform art. 84 alin. (1) din Codul penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumulul parţial al pedepselor aplicate o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani şi 6 luni, cu stabilirea executării pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din 13 octombrie

În termenul executării pedepsei fiind inclusă perioada aflării în arest preventiv: 22 iunie 2005 - 13 octombrie 2005.

Conform deciziei Colegiului judiciar al Curţii de Apel Bender din 19 decembrie 2005 au fost respinse apelurile declarate de către inculpaţii M. Bass şi S. Stînca, cu menţinerea sentinţei Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005, de condamnare a lui M. Bass în baza art. 171 alin. (2), lit. c), art. 172 alin. (2) Cod penal şi S. Stînca în baza art. 151 alin. (4), art. 171 alin. (2), lit. c), art. 172 alin. (2) Cod penal.

În baza deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 04 aprilie 2007, a fost respins recursul ordinar declarat de avocatul Gheorghe Jolea în

numele inculpaților M. Bass şi S. Stînca împotriva sentinţei Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005 şi deciziei Curţii de Apel Bender din 19 decembrie 2005, ca fiind vădit neîntemeiat.

Potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 19 iulie 2012 a fost declarat ca inadmisibil recursul în anulare declarat de condamnatul Sergiu Stînca împotriva deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 04 aprilie 2007, deciziei Curţii de Apel Bender din 19 decembrie 2005 şi sentinţei Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de formă şi conținut.

Conform deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 12 noiembrie 2015 a fost declarat inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Gheorghe Jolea în numele condamnatului Sergiu Stînca împotriva deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 iulie 2012, în cauza penală în privinţa condamnatului, pe motiv că este declarat repetat.

Potrivit raportului nr. 2/2011 din 10 decembrie 2019, prezentat de reprezentantul Penitenciarului nr. 12 Bender, Sergiu Stînca a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău 213 zile. Perioada detenţiei în calitate de prevenit constituind 185 zile (01.08.2005 - 02.02.2006).

Perioada detenției condamnatului Sergiu Stînca în Penitenciarul nr. 8 din mun. Bender a constituit 3 138 zile (30.06.2006 - 30.05.2014; 01.06.2015 - 03.02.2016).

Instanța a reținut că, condamnatul a fost deţinut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău în perioada cuprinsă între 01.08.2005 - 02.02.2006, ulterior a fost transferat la Penitenciarul nr. 9, după care a fost transferat în Penitenciarul nr. 8 din mun. Bender unde s-a deţinut în perioada 30.06.2006 - 30.05.2014, ulterior fiind transferat la Penitenciarul nr. 12 din mun. Bender, unde s-a deţinut în perioada cuprinsă între 30.05.2014 - 01.06.2005, apoi fiind transferat în Penitenciarul nr. 8 din mun. Bender, unde s-a aflat în detenţie în perioada de timp 01.06.2015 - 03.02.2016, ulterior fiind transferat la Penitenciarul nr.12 din mun. Bender unde s-a deţinut în perioada 03.02.2016 - 16.08.2019, ulterior fiind transferat la Penitenciarul nr. 13 din mun. Chişinău, unde a fost deţinut în perioada cuprinsă între 16.08.2019 - 13.09.2019 şi mai apoi la 13 septembrie 2019 a fost transferat în Penitenciarul nr. 12, Bender, unde se deţine până în prezent.

În ceea ce privește plângerea condamnatului în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chişinău privind perioada deţinerii 01 august 2005 - 02 februarie 2006 şi în partea împotriva Penitenciarului nr. 8 Bender privind

perioada deţinerii 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 - 03 februarie 2016, instanța a stabilit că condamnatul a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău în perioada 01 august 2005 - 02 februarie 2006. Sergiu Stînca a mai fost deţinut în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău după o întrerupere îndelungată de aproximativ 13 ani şi anume în perioada 16 august 2019 - 13 septembrie 2019. De la data de 02 februarie 2006 şi până la 16 august 2019, Sergiu Stînca nu a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău. Sergiu Stînca a fost deţinut în Penitenciarul nr. 8 - Bender în perioada 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 - 03 februarie 2016.

Potrivit materialelor cauzei, instanța a subliniat că, condamnatul s-a adresat instanţei de judecată cu plângerea sa la data de 30 octombrie 2019, adică peste termenul de 6 luni prevăzut la art. 473^2 alin. (5) Cod procedură penală, ce ţine de plângerea în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 13 - Chişinău privind perioada deţinerii 01 august 2005 - 02 februarie 2006 şi în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 8 Bender privind perioada deţinerii 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 -03 februarie 2016.

În acest context, instanţa de recurs a conchis că, plângerea condamnatului Sergiu Stînca în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chişinău privind perioada deţinerii 01 august 2005 - 02 februarie 2006 şi în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 8 Bender privind perioada deţinerii 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 - 03 februarie 2016 este depusă peste termenul legal prevăzut la art. 473^2 alin. (5) Cod procedură penală, iar ca urmare, instanţa de recurs va menține soluţia instanţei de fond pronunțată în acest sens.

Cu referire la plângerea condamnatului Sergiu Stînca în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chişinău privind perioada deţinerii 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, instanţa de fond a constatat că faptele invocate de Sergiu Stînca s-au confirmat în partea ce ţine de condiţiile de detenţie în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău în perioada deţinerii 16 august 2019 - 13 septembrie 2019.

Astfel, reprezentantul penitenciarului nu a probat faptul că i-a asigurat deţinutului Sergiu Stînca condiţii decente de trai în perioada aflării lui în Penitenciarul nr. 13, mun. Chişinău în perioada deţinerii 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, care ar corespunde prevederilor legale şi nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunţate în raportul menţionat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care

nu corespund standardelor internaţionale ce ar exclude un tratament inuman şi/sau degradant al deţinutului.

Totodată, din argumentele deţinutului Stînca Sergiu, raportate la circumstanţele pricinii, instanţa de judecată a constatat că acestea reprezintă un lucru probat, deţinutul folosindu-se de dreptul său legal de a prezenta probe în susţinerea poziţiei sale.

Astfel, instanța de apel a reținut că, plângerea lui Sergiu Stînca împotriva Penitenciarului nr. 13 - Chişinău, în partea ce ţine de perioada deţinerii 16 august 2019 - 13 septembrie 2019 este depusă la caz cu respectarea termenului de 6 luni prevăzut la 473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, ţinând cont că ultimul a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău până la 13 septembrie 2019, iar plângerea acestuia a fost înregistrată în instanţa de judecată la 30 octombrie 2019.

Potrivit raportului penitenciarului, în perioada 16 august 2019 - 13 septembrie 2019 condamnatul a fost deţinut în celula nr. 4, fiecărui condamnat revenindu-i suprafaţa mai mică de 4 m.p.

La acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m.p. de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Contrar recomandărilor precitate, studiind raportul prezentat de către administraţia instituţiei penitenciare, s-a stabilit că informaţia cu privire la suprafaţa celulei în care a fost deţinut Sergiu Stînca se referă la o suprafaţă totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare, totodată, instituţia penitenciară a omis să prezinte date cu privire la numărul de condamnaţi de facto instalaţi în celulele la care s-a făcut trimitere.

Astfel, Colegiul Penal reţine că dificultăţile cu care s-a confruntat Stînca Sergiu pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău în perioada deţinerii 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, în calitate de condamnat, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de

severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Așadar, instanța a stabilit că Sergiu Stînca s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 Chişinău în condiţii precare de detenţie în perioada 16 august 2019 - 13 septembrie 2019, adică 28 de zile în calitate de condamnat, astfel ținând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 3 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie, astfel încât din termenul pedepsei definitive stabilite lui Stînca Sergiu prin sentinţa Judecătoriei Anenii Noi din 13 octombrie 2005 - 20 ani închisoare, să se reducă cu 6 zile pentru perioada de detenție cu statut de condamnat.

Iar, în ceea ce priveşte perioada rămasă, şi anume 8 zile calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală (din perioada de 28 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), va fi acordată în calitate de despăgubire condamnatului suma de bani în mărime de 400 lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

Cu referire la argumentele părţii apărării referitor la faptul că, instanţa de fond nu s-a expus asupra capătului din cerere privind constatarea faptului deţinerii sale în condiţii inumane şi degradante în Izolatorul Inspectorului de Poliţie Anenii Noi, cu reducerea termenului pedepsei, pentru perioada 22.06.2005-01.08.2005, instanța de apel a menționat că instanţa de fond a admis parţial plângerea condamnatului împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, stabilind faptul că plângerea pentru perioada deţinerii 01 august 2005 - 02 februarie 2006 în Penitenciarul nr. 13 Chişinău şi în partea înaintată împotriva Penitenciarului nr. 8 Bender privind perioadele deţinerii 30 iunie 2006 - 30 mai 2014 şi 01 iunie 2015 - 03 februarie 2016 a fost depusă tardiv.

Mai mult, cu referire la perioada invocată în plângerea condamnatului 22.06.2005-01.08.2005, instanţa de recurs nu a stabilit în baza materialelor anexate la dosar încălcarea condiţiilor de detenţie conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, or, în perioada vizată, după cum a fost reflectat în plângere, condamnatul a fost deţinut în Izolatorul Inspectoratului de Poliţie Anenii Noi, respectiv, nu este de competenţa Penitenciarului nr. 12 Bender de a prezenta

Raport în privinţa condiţiilor în care a fost deţinut condamnatul Stînca Sergiu în Izolatorul Inspectoratului de Poliţie Anenii Noi.

5. La 02 martie 2020, condamnatul Sergiu Stînca declară recurs în anulare prin care solicită casarea deciziei și pronunțarea unei decizii prin care să fie admisă integral solicitarea acestuia, astfel ca pedeapsa aplicată să fie redusă cu 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General şi adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) şi 3), şi în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiţie recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 şi cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Prin urmare, instanţa de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I şi Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului şi recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 24 februarie 2020, adoptată în ordinea art. 447-449 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiţie, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei nominalizate, este

inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către Stînca Sergiu XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, prenunțată integral la **29 iulie 2020**.

Preşedinte Iurie Diaconu

Judecători Ion Guzun

Liliana Catan